

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 19.7.2017, STM100:00/2016, STM/2831/2017

LAUSUNTO LUONNOKSESTA SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI IONISOIVASTA SÄTEILYSTÄ

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt muun muassa Opetushallituksen lausuntoa luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi ionisoivasta säteilystä.

Opetushallitus esittää lausuntonaan seuraavaa.

Ionisoivasta säteilystä annettu asetusluonnos liittyy osaltaan säteilylainsäädännän kokonaisuudistukseen ja säteilyturvallisuusdirektiivin täytäntöönpanoon Suomessa. Sääntelyn säädöstasoja tarkistettaisiin perustuslain 80 §:ssä edellytetyn mukaisiksi.

Yleisesti voidaan todeta, että säädösuudistus kokonaisuudessaan on tarpeellinen. Asetusluonnos on valmisteltu laaja-alaista asiantuntemusta hyödyntäen ja sisällöllisesti monipuolisesti ottaen huomioon nykyhetken ja tulevaisuuden osaamistarpeet eri ammattiryhmien säteilysuojeluosaamiselle terveydenhuollossa, eläinlääketieteessä, teollisuudessa ja tutkimuksessa sekä ydinenergian käytössä. Nämä työelämän alueet ovat hyvin keskeisiä säteilyn käytön ja säteilysuojelun osaamisen kannalta.

Ammattiryhmien osalta Opetushallitus toteaa, että sen hallinnollinen määräysvalta ei koske yliopistoissa eikä ammattikorkeakouluissa järjestettävää ammatillista koulutusta, joten se ei ota kantaa esim. lääkäreiden, eläinlääkäreiden, fyysikoiden, eikä sairaanhoitajien ja röntgenhoitajien säteilyturvallisuusosaamista koskeviin koulutusvaatimuksiin. Teollisuuden ja tutkimuksen alueella on asetusluonnoksessa käytetty ilmaisia *ylempi korkeakoulututkinto soveltuvalta alalta tai soveltuva koulutus*, jolloin ammattinimikkeet voivat olla hyvin monenlaisia. Oletettavasti kyseessä ei kuitenkaan olisi ammatillisen toisen asteen tutkintoja esim. rakennusosalta tai kaivosteollisuudesta.

Opetushallitus kiinnittää huomiota asetusluonnoksessa osaamisen tason kuvauksissa käytettyyn eurooppalaiseen opintojen suorituksen siirtojärjestelmään (EQF). Suomessa on nykyisin voimassa vastaava kansallinen lainsäädäntö (NQF). Molemmissa on kahdeksanportainen asteikko ja tasokuvaukset vastaavat varsin hyvin toisiaan. Opetushallitus esittää, että asetuksessa käytettäisiin kansallista (NQF) lainsäädäntöä.

Opetushallitus antaa määräyksiä ammatillisten perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen perusteet. Tällä hetkellä ammatillisen perustutkinnon perusteet on määritelty osaamispisteinä. Ammatillinen perustutkinto on 180 osaamispistettä. Ammatillisen koulutuksen reformin voimaan tullessa

1.1.2018 osaamispisteinä määritetään myös ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. Perustutkinnot ja ammattitutkinnot sijoittuvat NQF:n tasolle 4 ja erikoisammattitutkinnot pääosin tasolle 5. Opetushallituksen tiedossa ei ole tasolle 3 sijoittuvia ammatillisia tutkintoja teollisuuden ja tutkimuksen säteilytoiminnan osaamisalallakaan.

Opetushallitus pitää hyvänä, että asetusluonnoksessa on otettu ammattinimikkeissä huomioon (Taulukko 1.3) *hammashoitaja, leikkaussalin säteilyä käyttävä hoitaja ja leikkaussalilyöntekijä*. Näihin nimikkeisiin voidaan rinnastaa nykyiset sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suun terveydenhoidon osaamisalan suorittaneet lähihoitajat tai ensihoidon osaamisalan suorittaneet lähihoitajat. Myös kipsausalan ammattitutkinnon tai kipsimestarin erikoisammattitutkinnon suorittaneet terveydenhuollon ammattihenkilöt voivat olla tekemisissä säteilyn kanssa asiakastyössä.

Edellä mainittujen ammattilaisten koulutuksessa otetaan huomioon säteilyturvallisuuteen liittyvät asiat ammattitaitovaatimuksissa ja osaamisen arvioinnissa. Vuoden 2018 alusta voimaan tulevan ammatillista koulutusta koskevan lain mukaan Opetushallitus määrää tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet sekä osaamisen arvioinnin. Koulutuksen järjestäjä määrää tarkemmin opetuksen sisällön. Tältä osin asetusluonnos ei vastaa ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia. Tästä johtuen sosiaali- ja terveysministeriön ja Säteilyturvallisuuskeskuksen olisi syytä informoida myös ammatillisen koulutuksen järjestäjiä koulutusten sisällöistä ja täydennyskoulutuksen järjestämisestä alan ammattilaisille.

Järjestelmän turvallisuutta ja toiminnan läpinäkyvyyttä lisää, että asetusluonnoksessa täsmentyvät säteilyturvallisuusasiantuntijan sekä säteilyturvallisuusvastavan osaaminen ja työkokemusvaatimukset. Myös kansainvälisen liikkuvuuden edistämisen näkökulmasta on perusteltua, että säteilyalan ammattihenkilöiden koulutuksesta, annettavista todistuksista sekä ammattitaitoa ylläpitävästä täydennyskoulutuksesta on asetustasoista lainsäädäntöä.

Opetushallitus pitää tärkeänä, että osaamisen kehittämisessä ja laadun varmistamisessa kiinnitetään erityistä huomiota sisäisen ja ulkoisen auditoinnin suorittamiseen, niiden määräaikoihin sekä kustannustehokkaisiin ja monipuolisiin toteuttamistapoihin.

Pääjohtaja

Olli-Pekka Heinonen

Lakimies

Sanna Haanpää